РЕЦЕНЗІЯ

кандидата економічних наук, доцента, завідувача кафедри
організації туристичної діяльності
Міжрегіональної Академії управління персоналом
Кривоберець Марини Миколаївни
на дисертаційну роботу **Баринольца Сергія Михайловича**
«Система управління конкурентними перевагами підприємства у сфері інформаційних технологій»,
подану до захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

1. Актуальність теми дисертаційного дослідження

Питання управління підприємством в цілому та бізнес-процесами підприємства зокрема мають визначальний вплив на досягнення підприємством успіху в сучасному бізнес середовищі. Це обумовлюється мінливістю умов, в яких працює підприємство, жорсткою конкуренцією в багатьох галузях, зростаючими вимогами з боку користувачів до продуктів та сервісів тощо.

В дисертаційній роботі автором розглядається система управління конкурентними перевагами підприємства у сфері інформаційних технологій. Управління конкурентними перевагами є одним з важливих елементів системи управління підприємством та безпосередньо впливає на досягнення бізнес результатів та збереження стійких конкурентних позицій підприємства на ринку. Дослідження різнопланових аспектів зазначеної теми, зокрема структури та елементів системи управління, організаційно-управлінських підходів щодо її впровадження, практичної реалізації системи управління конкурентними перевагами на підприємстві визначають актуальність теми дисертації.

Оригінальність вибору автором сфери інформаційних технологій в якості галузевого спрямування дослідження додає темі ще більшої

актуальності, враховуючи зростаючий вплив інформаційних технологій на всі складові сучасного бізнесу.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій

Представлена до захисту дисертаційна робота повністю відповідає сформульованим автором меті та завданням дослідження. Результати роботи грунтуються на глибокому теоретичному аналізі та узагальненні наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, опрацюванні наукових та інформаційних матеріалів, які висвітлюють питання галузі інформаційних технологій, використанні статистичних даних та звітності підприємств.

При проведенні досліджень автором виконаний значний об'єм розрахунків, результати яких лягли в основу аналітичної частини роботи та представлені в табличній та графічній формі.

Дисертація, підготовлена Баринголъцем С.М., є завершеним науковим дослідженням, в якому представлений авторський підхід до формування та впровадження системи управління конкурентними перевагами підприємства у сфері інформаційних технологій. Сформульовані в дисертації наукові положення, висновки та пропозиції належать особисто автору.

Структура та зміст дисертації свідчать про комплексний характер проведеного здобувачем дослідження. Робота насичена статистичними та розрахунковими даними, що значно полегшує сприйняття аналітичних досліджень та висновків. Таблиці та графічний матеріал містять фактологічну інформацію в наглядній формі, що допомагає в розумінні авторських підходів та суті дослідження. Висновки, наведені в дисертації, відображають глибину досліджуваної проблеми, логічно побудовані та мають аналітичне підґрунтя.

Матеріали дисертації були предметом розгляду і дискусій на науково-практичних конференціях, в тому числі й міжнародних.

Таким чином, можна зробити висновок про достатній ступінь обґрунтованості та достовірності дисертаційної роботи.

3. Наукова новизна дисертаційного дослідження

Наукова новизна роботи полягає у вирішенні важливого наукового завдання – розробці теоретико-методологічних положень і практичних рекомендацій, спрямованих на удосконалення процесів формування системи управління конкурентними перевагами підприємств сфери інформаційних технологій та організаційно-управлінських механізмів її впровадження.

Найбільш вагомими результатами, що характеризують новизну і розкривають повноту та зміст дисертаційного дослідження є:

удосконалено:

- систему управління конкурентними перевагами підприємств сфери інформаційних технологій з урахуванням стратегії забезпечення конкурентних переваг за трьома компонентами (підприємство, продукт, галузь) та виділенням особливостей реалізації елементів системи для підприємств системних інтеграторів;
- організаційно-управлінські аспекти впровадження системи управління конкурентними перевагами підприємства у сфері інформаційних технологій з визначенням ролей структурних підрозділів відповідно до організаційної структури підприємства та розробленої матриці відповідальності;

дістало подальшого розвитку:

- визначення поняття «конкурентної переваги» для підприємства системного інтегратора в галузі інформаційних технологій як набір факторів, пов'язаних з діяльністю підприємства, технічними рішеннями та продуктами, що реалізуються підприємством, а також особливостями галузі впровадження, які забезпечують підприємству перевагу в конкурентному середовищі в рамках реалізації конкретних проектів;
- обгрунтування доцільності та порядку здійснення на підприємстві комплексу заходів по впровадженню системи управління конкурентними перевагами з визначенням необхідних нововведень щодо відповідальності та функціонування підрозділів та окремих співробітників.

4. Викладення основних наукових результатів дисертації в публікаціях

Аналіз наукових публікацій здобувача засвідчив, що результати дослідження, які викладені в дисертаційній роботі, отримані автором самостійно та повною мірою відображені в публікаціях і доповідалися та обговорювалися на науково-практичних конференціях.

Публікації Баринголь ца С.М. відповідають темі дисертації, охоплюють всі розділи роботи та розкривають положення виконаних наукових досліджень та отриманих результатів.

Основні положення та результати дисертації опубліковано автором у 7 наукових працях, з яких: 4 - статті у наукових фахових виданнях України (в т.ч. 1 – у виданні, що входить до міжнародних наукометричних баз); 3 – публікації апробаційного характеру. Загальний обсяг становить 1,96 друк. арк.; особисто автору належить 1,80 друк. арк.

Наукові публікації здобувача підтверджують системний та комплексний характер проведеного дослідження, авторський підхід до розв'язання наукової проблеми та актуальність теми роботи.

5. Практичне значення результатів дисертаційного дослідження

Отримані здобувачем в дисертаційній роботі наукові результати, зокрема, удосконалена система управління конкурентними перевагами підприємств сфери інформаційних технологій та організаційно-управлінські підходи щодо її впровадження, система показників, які описують рівень конкурентних переваг за різними функціональними сферами діяльності підприємств в сфері інформаційних технологій тощо, доведені автором до рівня рекомендацій з їх впровадження у практику, а також використовуються вищими навчальними закладами в освітньому процесі.

Зокрема, результати досліджень використовуються співробітниками ПП «Пронет» при формуванні стратегії розвитку підприємства та розробці

заходів для покращення конкурентних позицій підприємства на ринку (довідка №58 від 22.10.2024), а також спеціалістами ІП «Логін» з метою удосконалення процесів взаємодії з партнерами - підприємствами системними інтеграторами та подальшого розвитку стратегії дистрибуції (довідка №2406.25ю1 від 24.06.2025).

Виконані здобувачем в рамках наукової теми НДР ПАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» «Удосконалення управління бізнес-процесами на підприємствах» (номер державної реєстрації-0121U000270) дослідження процесу формування та системи управління конкурентними перевагами підприємств системних інтеграторів в сфері інформаційних технологій використовуються кафедрою управління бізнесом в учбовому процесі зазначеного закладу вищої освіти (довідка №2378 від 27.06.2025).

6. Оцінка оформлення дисертації

Дисертаційна робота написана у відповідності з вимогами до наукових робіт зазначеного напрямку економічних досліджень та рівня кваліфікації. Робота написана діловою українською мовою, подана науковим стилем із підібраним у відповідності з логікою дослідження ілюстративним, інформаційним та розрахунковим матеріалом. Наукові положення, наведені в дисертації, належним чином розкриті, деталізовані та обгрунтовані.

Дисертація складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (119 найменувань на 12 сторінках), 7 додатків (на 22 сторінках), містить 35 таблиць, 35 рисунків. Основний текст роботи викладено на 171 сторінці. Загальний обсяг роботи становить 218 сторінок.

Робота оформлена відповідно до вимог наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.).

7. Зауваження та дискусійні положення

1. В розділі 2.1 при розгляді стану ІТ галузі України варто було би більш детально розглянути вплив війни з росією на розвиток галузі.

2. При розгляді карт стратегічних груп (рис. 2.6 та 2.7) доцільно провести більш детальну структуризацію, виділивши для подальшого аналізу більшу кількість стратегічних груп, які існують на ринку.

3. В роботі (розділ 3.2) пропонується покласти функцію координації по реалізації системи управління конкурентними перевагами на підприємстві на директора з проектів та розвитку бізнесу. На мій погляд, робота з конкурентними перевагами в більшій мірі відповідає задачам, за які відповідає комерційний директор.

Наявні в дисертації дискусійні положення, значною мірою, характеризують авторській підхід й не знижують важливість теоретичних та практичних результатів дослідження та його загальної позитивної оцінки.

8. Загальний висновок

Дисертація Барингольца Сергія Михайловича на тему «Система управління конкурентними перевагами підприємства у сфері інформаційних технологій» є завершеним науковим дослідженням, виконаним самостійно автором. Тема дослідження є актуальною та достатньою мірою розкрита автором в роботі.

Дисертаційна робота містить обгрунтовані теоретичні та науково-методологічні положення, а також практичні пропозиції щодо формування та впровадження системи управління конкурентними перевагами підприємства у сфері інформаційних технологій, зокрема системного інтегратора.

Дисертаційна робота відповідає вимогам МОН України, які висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, та вимогам відповідних постанов Кабінету Міністрів України.

Зважаючи на актуальність вирішених в дисертації завдань, отриманих наукових висновків, теоретично обґрунтованих принципових наукових

положень, використаних сучасних методів наукових досліджень та підтвердженої практичної значимості, можна стверджувати, що дисертація відповідає галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка», а її автор – Баринголь Сергій Михайлович - заслуговує на присудження ступеня доктора філософії.

Рецензент:

Завідувач кафедри організації туристичної діяльності
ПрАТ ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління
персоналом",
к.е.н., доцент **М.М. Кривоберець**